

היום, היום, היום – היום והיום

This Very Day: Of Orations and Orators

(1) דברים כו, טז-יט

(טז) הַיּוֹם הַזֶּה ה' אֱלֹהֶיךָ מִצְוָה לַעֲשׂוֹת אֶת־הַחֻקִּים הָאֵלֶּה וְאֶת־הַמִּשְׁפָּטִים וְשִׁמְרַת וְעֲשִׂיתָ אוֹתָם בְּכָל־לִבְבְּךָ וּבְכָל־נַפְשְׁךָ:
 (יז) אֶת־ה' הָאֱמַרְתָּ הַיּוֹם לְהִיֹּת לְךָ לָאֱלֹהִים וּלְלַכֵּת בְּדַרְכָיו וּלְשַׁמֵּר חֻקָיו וּמִצְוֹתָיו וּמִשְׁפָּטָיו וּלְשָׁמֵעַ בְּקוֹלוֹ: (יח) וְה' הָאֱמַרְךָ הַיּוֹם לְהִיֹּת לוֹ לְעַם סֻגָּה פֶּאֶשֶׁר דְּבַרְךָ וּלְשַׁמֵּר כָּל־מִצְוֹתָיו: (יט) וּלְתַתֵּן עֲלֶיךָ עַל כָּל־הַגּוֹיִם אֲשֶׁר עָשָׂה לְתַהַלְּהָ וּלְשֵׁם וּלְתַפְאֵרֶת וּלְהִתְנַחֵם־קֹדֶשׁ לְה' אֱלֹהֶיךָ פֶּאֶשֶׁר דְּבַר:

16 This day the LORD your God commands you to do these statutes and ordinances; you shall therefore observe and do them with all your heart, and with all your soul. 17 You have avouched the LORD this day to be your God, and that you will walk in His ways, and keep His statutes, and His commandments, and His ordinances, and hearken to His voice. 18 And the LORD has avouched you this day to be His own treasure, as He has promised you, and that you should keep all His commandments; 19 and to make you high above all nations that He has made, in praise, and in name, and in glory; and that thou may be a holy people unto the LORD your God, as He has spoken.

(2) רש"י דברים כו:טז

היום הזה י"י אלהיך מצוך לעשות בכל יום יהו בעיניך חדשים, כאלו בו ביום ניצטוית עליהם.

(3) רמב"ן שם

היום הזה י"י אלהיך מצוך לעשות הנה השלים משה לבאר את התורה ולחדש כל המצות אשר צוה אותו השם לחדש להם ולכך אמר היום הזה י"י אלהיך מצוך לעשות את החקים האלה ואת המשפטים כי כבר השלמתי לך הכל...

(4) נצ"ב שם

היום הזה ידוע הדרש שהביא רש"י בכל יום יהיו בעיניך כחדשים. אבל אין מקרא יוצא מידי פשוטו, שמדבר ביחוד באותו יום שעומד בו...

Questions:

- 1) Was ספר דברים all presented in one day? If so, which one?
- 2) Why did משה רבנו use the word היום so frequently in his farewell speech?
- 3) What did משה רבנו mean to stress with היום הזה?

(5) דברים כז, ט-י

(ט) וידבר משה והכהנים הלויים אל כל־ישראל לאמור הסכנתו ושמע ישראל היום הזה נהיית לעם לה' אלהיך:
 (י) ושמעת בקול ה' אלהיך ועשית את־מצותו ואת־חקיו אשר אנכי מצוך היום: ס

(6) דברים כט, ט-יד

(ט) אתם נצבים היום כלכם לפני ה' אלהיכם ראשיכם שבטיכם וקניכם ושטריכם כל איש ישראל: (י) טפכם נשיכם וגדלך אשר בקרב מחניך מחטב עציך עד שאב מימיך: (יא) לעברך בברית ה' אלהיך ובאלתו אשר ה' אלהיך כרת עמך היום: (יב) למען הקים אתך היום לו לעם והוא יהיה לך לאלהים כאשר דבר לך וכאשר נשבע לאבותיך לאברהם ליצחק וליעקב: (יג) ולא אתכם לבדכם אנכי כרת את הברית הזאת ואת האלה הזאת: (יד) כי את אשר ישנו פה עמנו עמד היום לפני ה' אלהינו ואת אשר איננו פה עמנו היום:

(7) דברים ל, טו-יט

(טו) ראה נתתי לפניך היום את החיים ואת הטוב ואת המוות ואת הרע: (טז) אשר אנכי מצוה היום לאהבה אתה' אלהיך ללכת בדרךיו ולשמור מצותיו וחקתיו ומשפטיו וחיית ורביית וברכך ה' אלהיך בארץ אשר אתה בא שמה לרשתה: (יז) ואם יפנה לבבך ולא תשמע ונדחת והשתחית לאלהים אחרים ועבדתם: (יח) הגדתי לכם היום כי אבד תאבדון לא תאריכון ימים על הארצה אשר אתה עבר את הירדן לבוא שמה לרשתה: (יט) העדתי בכם היום את השמים ואת הארץ החיים והמוות נתתי לפניך הברכה והקללה ובחרת בחיים למען תחיה אתה וירעך:

(8) דברים ה, כא

ותאמרו הן הראנו ה' אלהינו את עבדו ואת גדלו ואת קלו שמענו מתוך האש היום הזה ראינו כי ידבר אלהים את האדם וחי:

(9) דברים ו, ו

והיו הדברים האלה אשר אנכי מצוה היום על לבבך:

(10) ספרי דברים פרשת ואתחנן פסקא לג

אשר אנכי מצוה היום, שלא יהו בעיניך כדיוטגמא ישנה שאין אדם סופנה אלא כדיוטגמא חדשה שהכל רצים לקרותה.

(11) ספרי דברים פרשת דברים פסקא ב

דבר אחר ויהי בארבעים שנה, מלמד שלא הוכיחם אלא סמוך למיתה ממי למד מעקב שלא הוכיח את בניו אלא סמוך למיתה... ומפני ארבעה דברים אין מוכיחים את האדם אלא סמוך למיתה כדי שלא יהא מוכיחו וחוזר ומוכיחו, ושלא יהא חבירו רואהו ומתבייש ממנו, ושלא יהא בלבו עליו, וכדי שיפרשו ממנו בשלום שהתוכחה מביאה לידי שלום וכן אתה מוצא באברהם שנאמר והוכיח אברהם את אבימלך, מהו אומר ויכרתו שניהם בריה, וכן הוא אומר ביצחק ויאמר אליהם יצחק מדוע באתם אלי ואתם שנאתם אותי ותשלחוני מאתכם, מהו אומר וישלחם יצחק וילכו מאתו בשלום. וכן אתה מוצא ביהושע שלא הוכיח את ישראל אלא סמוך למיתה... וכן אתה מוצא בשמואל שלא הוכיח את ישראל אלא סמוך למיתה... וכן אתה מוצא בדוד שלא הוכיח את שלמה בנו אלא סמוך למיתה...

(12) קהלת יב, יא

דברי חכמים כדרבנות וכמשמרות נטועים בעלי אספות נתנו מרעה אחד:

(13) ספרי דברים פרשת עקב פסקא מא

אשר אנכי מצוה אתכם היום, מנין אתה אומר שאם שמע אדם דבר מפי קטן שבישראל יהא בעיניו כשומע מפי חכם תלמוד לומר אשר אנכי מצוה אתכם, ולא כשומע מפי חכם אלא כשומע מפי חכמים שנאמר דברי חכמים כדרבנות מה דרבן זה מכוין את הפרה לתלמיה להביא חיים לבעליה כך דברי תורה מכוונים דעתו של אדם לדעת המקום, ולא כשומע מפי חכמים אלא כשומע מפי סנהדרין שנאמר בעלי אסופות ואין אסופות אלא סנהדרין שנאמר אספה לי שבעים איש מזקני ישראל ולא כשומע מפי סנהדרין אלא כשומע מפי משה שנאמר נתנו מרועה אחד ואומר ויזכור ימי עולם משה עמו ולא כשומע מפי משה אלא כשומע מפי הגבורה שנאמר נתנו מרועה אחד, ואומר רועה ישראל האיזנה נוהג כצאן יוסף וישב הכרובים הופיעה ואומר שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד.